# VAPAAEHTOISEN MAANPUOLUSTUSKOULUTUKSEN KEHITTÄMINEN

Reservin koulutusjärjestelmä on kokonaisuus, johon kuuluvat Puolustusvoimien kertausharjoitusten lisäksi vapaaehtoiset harjoitukset ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) järjestämä sotilaallinen koulutus. Nykytila (Resurssit on myös mitoitettu tämän mukaisesti):

- PV:n KH:t noin 18 500 reserviläistä ja noin 115 800 kertausharjoituspäivää.
- PV:n omat VEH:t n 3700 reserviläistä ja noin 9 900 koulutuspäivää.
- PV tilaa MPK:lta tilaussopimuksen (1,3 M€) mukaisesti sotilaallista koulutusta noin 10 500 reserviläiselle yhteensä noin 22 000 koulutuspäivää (noin 300 kurssia).

Puolustusvoimauudistuksen yhteydessä vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen painopiste siirrettiin paikallispuolustusjoukkoihin. Puolustusvoimien johdolla on laadittu Reservin koulutuksen kehittämissuunnitelma (RESKESU) vuosille 2018 -2022. RESKESU:ssa on huomioitu puolustusselonteon linjaukset ja sen tarkoituksena on luoda edellytykset MPK:n toiminnan pitkäjänteiselle suunnittelulle, tehostaa yhteistoimintaa sekä selkiyttää vastuunjakoa. Suunnitelman laatimiseen on osallistunut MPK:n lisäksi keskeiset reserviläis- ja maanpuolustusjärjestöt. Edellä mainittujen toimenpiteiden, ml. Maavoimien jo käskemien toimenpiteiden, vaikutukset paikallisjoukkojen suorituskykyyn näkyvät selkeästi tulevalla suunnittelujaksolla.

VMP-koulutuksen kehittämisen mahdollisuuksista laadittiin PLM:n selvitys syyskuussa 2017 (FI.PLM.2017-3968). Selvitys päätyi vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen kehittämisessä kolmeen vaihtoehtoon:
1) MPK:n kehittämiseen julkisoikeudellisena yhdistyksenä
2) MPK:n kehittämiseen perustamalla viranomainen tai
3) MPK:n kehittämiseen osana puolustusvoimia.
Selvityksen perusteella työryhmä esitti MPK:n kehittämistä julkisoikeudellisena yhdistyksenä.

Puolustusministeri antoi 12.10.2017 jatkoselvitystehtävän kolmannesta vaihtoehdosta; *MPK:n sotilaallisen koulutuksen (SK) siirtäminen Puolustusvoimille ja MPK:n kehittäminen jäljelle jäävien tehtävien (sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus ja varautumiskoulutus) kautta*. Työryhmä jätti selvityksensä 20.12.2017. Perusajatus on nykyisten MPK:n järjestämien vapaaehtoisten harjoitusten siirtäminen PV:n johtamaksi. Koulutuksessa hyödynnetään n. 900 MPK:n sotilaskouluttajaa, joista suuri osa olisi sijoitettu paikallisjoukkoihin.

Uudistusesityksen toteutuminen lisää puolustusvoimien kuormaa yli 10 000 vapaaehtoissotilaan koulutusvastuun siirtyessä puolustusvoimille. **Esitetty malli on toteuttamiskelpoinen**, mutta se aiheuttaa kustannusvaikutuksia PV:lle nykytason ylläpitämiseksi arviolta n. 40 henkilötyövuotta (2,8 Me) sijoitettavaksi paikallisjoukkoihin ohjaamaan ja tukemaan vapaaehtoisten antamaa koulutusta. Tehtävä edellyttää vähintään noin 10 palvelusvuoden kokemusta. Lisäksi toiminta aiheuttaa runsaasti ilta- ja viikonlopputyötä ja siten lisäkustannuksia (n. 20 HTV / 1,4 Me) koulutuksessa tarvittavan muun henkilöstön haittatyökorvauksista ja kohdentumisesta pois varusmieskoulutuksesta. Muiden kustannusten laskeminen edellyttää vielä tarkempaa suunnittelua. Jos toiminnalle ei tule selkeästi lisärahoitusta, riski on, että PV ei voi kohdentaa resursseja pois operatiivisten ja alueellisen joukkojen toiminnasta.

**Muita kannatettavia esityksiä selvityksessä** ovat lisärahoituksen kohdentaminen MPK:n toiminnan maksuttomuuden edistämiseen sekä lain vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta tarkentaminen. Tärkeimpinä säädösmuutoksina ovat SOTVA:n määrittelyn tarkennukset ampumakoulutuksesta, tarkennus reserviläisten nykyistä tehokkaammaksi käytettävyydeksi ammuntojen johtamisessa sekä säädösten tarkentaminen julkisten hallintotehtävien (VARTU) ja reserviläisten virka-avun osalta.